

- Hodnota člověka se neměří tím, jak vypadá, ale tím co dělá.
- To že jsi jiný než ostatní, znamená, že jsi oproti nim výjimečný.
- Dej o sobě vědět, ukaž, že jsi stejně dobrý jako ostatní.

Kam se obrátit?

Policie ČR **158**

Linka bezpečí **+420 800 155 555**

Tísňové volání z mobilního telefonu **112**

Český Helsinský výbor, právní poradna **+420 224 372 338**

Vzdělávací institut ochrany dětí **www.detskaprava.cz**
www.viod.cz

napsali:

MUDr. Petr Póthe, Mgr. Jaroslava Hanušová

VIOD

U Pergamenky 1511/3, 170 00 Praha 7

tel.: +420 266 710 375, +420 266 722 231, fax: +420 266 722 231

© Vzdělávací institut ochrany dětí + MUDr. Petr Póthe, Mgr. Jaroslava Hanušová

www.jp.d.viod.eu.com

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hlavního města Prahy.

Rasismus

je názor, který tvrdí, že někteří lidé jsou nadřazení a jiní méněcenní z důvodu příslušnosti k určité rase. Rasisti definují rasu jako skupinu lidí stejného původu. Rozlišují různé rasy podle fyzického charakteru, jako je barva kůže nebo kvalita vlasů. Slovo „rasismus“ se používá k označení agresivního či ponižujícího chování k příslušníkům „jiné rasy“.

Předsudek

je přisuzování vlastností lidem dopředu, aniž bychom je znali.

Rasová diskriminace

spočívá v omezování, utiskování určitých spol. skupin, resp. jejich členů tím, že jsou jim upírána občanská práva, snižovány šance na uplatňování ve společnosti. Sociální diskriminace vychází často z předsudků a xenofobie, může být projevem rasismu (spec. formou diskriminace je rasová diskriminace), někdy má však důvody ekonomické a politické.

Antisemitismus

je zaujatost proti Židům, založená na jejich zkresleném obrazu, jako by byli zcela odlišní. Nejstrašnějším projevem antisemitismu byla nacistická ideologie o čistotě rasy po nástupu Adolfa Hitlera k moci. Během druhé světové války bylo v koncentračních táborech zavražděno 6 miliónů Židů.

Xenofobie

je v doslovném překladu strach z cizinců. Slovo se většinou užívá pro označení nesnášenlivosti k lidem z jiných zemí a rovněž nedostatek úcty k jejich tradici a kultuře. Stejně jako rasismus je xenofobie předsudek, který vytváří negativní názor bez jakékoliv předcházející znalosti.

Intolerance

je nedostatek úcty k jiným způsobům chování a jednání, nedostatek respektu k jinému přesvědčení či víře.

RASISMUS

xenofobie

vzdělávání dospělých

„Cítím se sám, a proto je mi smutno, jsem Vietnamec. Ve třídě se mnou nikdo nechce sedět v lavici. Jenom někdy, když někdo něco provede, paní učitelka ho posadí ke mně. Za trest.“

(Nuan, 8 let)

„Jmenuji se David, je mi 10 let. Jsem Žid. Nikdy jsem o tom nevěděl, ale před měsícem na mne Jirka, můj spolužák, začal pokřikovat, že jsem židák. Ostatním se to líbilo a hned se němu přidali. Říkali, že Židé jsou špatní, protože lžou a kradou. Bránil jsem se, že já nelžu a nikdy jsem nic neukradl. Nevěřili, prý jim to říkali rodiče. Kluci se určitě jenom vymlouvají. Rodiče by jim přece nelhali.“

(David, 10 let)

„Mám ráda školu, nejraději mám matematiku, i když čeština mi moc nejde. Paní učitelka je však moc hodná. Vždycky mi poradí. Pomáhá mi se čtením. Vždycky se na ni těším. Škoda, že ji teď dlouho nevidím. Do školy teď nesmím chodit. Táta mi to zakázal. Bráchovi taky. Včera ho zmlátili skini. Křičeli na něj, že je cikán. Mně se podařilo utéct. Táta nás teď nechce pouštět ven. Prý dokud nebudeme v bezpečí. Tak nevím. Do kdy to může trvat?“

(Růženka, 8 let)

„Našla jsem si přítele, je vysoký, hezký a velmi si rozumíme. Je černoš. Studuje stejnou školu jako já a velmi nám to spolu jde. Minulý týden jsem ho poprvé přivedla domů. Doufala jsem, že se bude líbit i našim. Bohužel se to nepovedlo. Když přítel od nás odešel, táta hrozně řval. Nadával mi, že jsem si nenašla „někoho od nás“, že mu do bytu tahám černé huby, že nevím co roupama. Odsuzoval ho, a při tom ho vůbec nezná. Řekl, že pokud s ním budu chodit, tak se za mne budou stydět. Když jsem jim včera oznámila, že se ho nevzdám, řekli, že si mám jít svou cestou. Táta ještě dodal, že už nejsem jejich.“

(Lenka, 16 let)

Děti jako David, Růženka, Lenka a Nuan jsou kolem nás stovky. Mají rádi svoje rodiče, mají oblíbenou paní učitelku a předmět ve škole, oblíbený časopis, poslouchají a tančí na stejnou muziku a napodobují stejné sportovce jako ostatní děti. A přece nejsou šťastné. Žijí ve strachu, že se jim nebo jejich blízkým něco stane. Jsou smutné z toho, že je pomlouvají spolužáci, vysmívají se jim a někdy je i bijí. Tyto děti se cítí bezmocné. Nechápejí, proč se jim ubližuje. Řekli jim, že je to proto, že jsou jiné než většina jejich vrstevníků. Tyto děti jsou výjimečné v tom, že mají jinou barvu pleti, mluví jinou řečí nebo nářečím, nosí jiné účesy, jinak se oblékají, dodržují jiné zvyky nebo mají jiné náboženství. Tyto děti jsou jiné, ale na světě neexistují dva stejní lidé ani dva stejné národy. Všichni se něčím lišíme. Někdo více, někdo méně.

Jistě máme v okolí někoho, kdo vypadá jinak než my, kdo se jinak chová, jinak mluví nebo se nápadně obléká, prostě je „nějak divný“. Může to být spolužák nebo spolužačka, mohou to být sousedé nebo lidé, kteří se nedávno nastěhovali do okolí.

Představte si, že bychom byli všichni naprosto stejní. Líbilo by se Vám to?

Asi ne. A přece máme strach z lidí, které neznáme. Máme k nim předsudky, tedy nespravedlivě jim přisuzujeme vlastnosti, které nikdy neměli, a věci, které nikdy neudělali. Proč tomu tak je? Příčinou je strach ze všeho neznámého a cizího.

Tomuto strachu říkáme Xenofobie.

Xenofobie je velmi nebezpečná. Je jako nemoc, pokud se jí nebráníme, můžeme moc ublížit jiným i sobě. Existuje jen jeden lék na xenofobii a tím je poznávání cizího.

Xenofobie je nebezpečná, protože může vést k rasismu a antisemitismu. Rasismus může končit i vážným zraněním, případně i smrtí jiného člověka. V posledních letech byly v důsledku rasismu zabity desítky lidí a stovky byly vážně zraněny. Mezi nimi byly i děti. Většina rasistických útoků se odehrálo za bílého dne, aniž by napadeným někdo pomohl.

Rasistických útoků se nejčastěji účastní mladí lidé, kteří jsou často velmi nejistí a málo si věří. Proto se potřebují schovat za skupinu lidí a v přesile ubližovat těm, na které by si sami netroufli. Mnozí z nich mají problémy se svými rodiči, jiní zase slepě přebírají jejich nesprávné názory. Terčem jejich nenávisti se může stát kdokoli, kdo se jim z nějakého důvodu nebude líbit. Šíření rasismu je v našem státě trestné. Pokud patříte do takovéto skupiny, měli byste vědět, že se lehce můžete ocitnout na dlouhá léta ve vězení.

